

DISLEKSI

Tanım

œGünümüzde kabul gören tanımıyla disleksi; **normal zekâ**, sosyo-kültürel olanaklara ve alınan eğitim düzeyine rağmen okumayı öğrenmede ortaya çıkan güçlüklerdir

(Bateman,1967; Critchley, 1970; Tarnopol, 1971; Habib, 2000; Banai ve Ahissar, 2006).

Tanım

☞ Amerikan Psikiyatri Birliđi'nin Mental Rahatsızlıklar Tanılama Sistemi DSM-IV (1994)'ne göre,

Disleksi; Öğrenme Bozuklukları olarak;

- ☞ 1. Okuma Bozukluğu (disleksi) içinde tanımlanır, diğer öğrenme bozuklukları;
- ☞ 2. Matematik Bozukluğu (diskalkuli)
- ☞ 3. Yazılı Anlatım Bozukluğu (disgrafi)'dur.

Tanım

- œ Ülkemizde öğrenme bozukluğu yerine «Disleksi» teriminin kullanılmasının ayrı bir önemi vardır.
- œ Çünkü hem eğitimciler hem de anne babalar tarafından "Öğrenme Bozukluğu" ifadesi sıklıkla "Zeka Geriliği (!)" olarak anlaşılmaktadır. (K:Disleksi Derneği)
- œ Disleksi bir zeka geriliği değil, bir ALGILAMA FARKLİLİĞİDİR.

Nedenleri

- Yapılan çalışmalara göre genetik kökenli olduğu belirlenmiştir.
- Okumayı öğrenmiş kişilerde beyin hasarı sonucu da ortaya çıkabilir (Gustafson ve Samuelson, 1999).
- 1.derece akrabalarda görülme riski **%35-45** arasındadır (Doėangün,2008)

Dislektik Davranışlar

- Yönleri karıştırma,
- Saat, hafta, gün ve mevsimleri öğrenme ve kullanmada güçlük,
- Uzunluk ve büyüklük kavramlarını sıkıntı,
- Rakam ve matematiksel sembollerin öğrenilmesinde güçlük,
- Rakamları okuma ve yazmada güçlük,
- “b” ve “d” ve “p” harflerini karıştırma,
- “E” harfi ve “3” sayısını karıştırma,
- Cümleye büyük harfle başlamama,
- Akranlarına göre okumayı geç öğrenme,
- Yazarken harf atlama,
- Ayna hâli yazı yazma,
- Tutuk konuşma,
- Okunaksız yazma,

Dislektik Davranışlar

- Yavaş okuma,
- Yazılı ödevlerden kaçınma,
- Yazarken noktalama hataları yapma,
- Sınav korkusu,
- Okula gitmede isteksizlik,
- Kelimeleri/harfleri/sesleri öğrenmede güçlük,
- Verilen talimatları takip etmede güçlük,
- Kelimeleri harflere veya hecelere ayırmada güçlük,
- Organize olamama,
- Davranış bozuklukları,
- Asabiyet,

Dislektik Davranışlar

- Harf ve kelimeleri tanıyamama,
- Kendi ismini bile yazamama,
- Kafiye yapan kelimeleri tanıyamama,
- Harfleri kelimelerle bağdaştıramama,
- Heceleri yan yana koymakta güçlük çekme,
- Tek heceli kelimeleri okuyamama,
- Okumaktan nefret etme.

(Enç ve diğerleri, 1981; Bingöl, 2003)

Görülme Sıklığı

- Ülkemizdeki dislektik oranının belirlenmesini amaçlayan çalışmada, Bingöl (2003) okul çağı çocuklarının %2'sinin dislektik olduğunu tespit etmiştir.
- Cinsiyete göre görülme sıklığı değişmekle birlikte disleksi erkeklerde 4-6 kat daha fazla görülmektedir (Fielding-Barnsley, 2000).

Tanı ve Deęerlendirme

- ❧ Her sorunda olduğu gibi, disleksi ve diğer öğrenme güçlüklerinde de erken tanı oldukça önemlidir (Arı, 1992).
- ❧ Disleksi çoğunlukla okula başlandığında, ilk okuma-yazma sürecinde fark edilir.
- ❧ DSM-IV'e göre de okuma başarısında beklenenin altında olma, günlük yaşam becerilerine yansıma ve eşlik eden okuma zorluğudur.

Eđitimleri

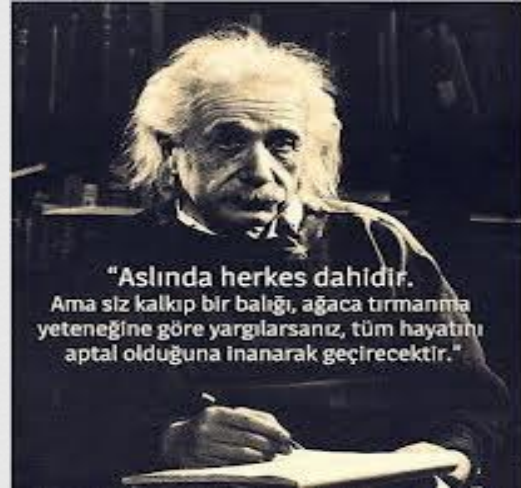
- ❧ Disleksi de dâhil olmak üzere öğrenme güçlüklerinin tedavisinde genel yaklaşım "özel eğitimidir".
- ❧ Tek başına etkili olduğu kesinleşmiş bir teknik bulunmamasına karşın, farklı yöntemlerin kombinasyonlarının yararlı olabileceği gösterilmiştir.
- ❧ Öğrenme güçlüğu olan bireyler, tanı ve değerlendirilmelerinden oluşan Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı(BEP) ve Psiko-Pedagojik Yaklaşımla yapılacak eğitsel terapiyle öğrenebilmektedir.
- ❧ Ülkemizde dislektik bireylere yönelik özel bir program bulunmamakla birlikte, öğrenme güçlüğu tanısı alan öğrencilere yönelik bireyselleştirilmiş eğitim programları hazırlanmaktadır.

Tam Zamanlı Kaynaştırma

- œ Özel Öğrenme Güçlüğü (Hastane Raporu)
- œ Tam Zamanlı Kaynaştırma Öğrencisi
- œ Rehabilitasyon Merkezlerinde Destek Eğitimi
- œ Tam Zamanlı Kaynaştırma Uygulamaları
- œ Destek Odası
- œ Sınav Tedbiri İmkanı(Teog)
 - œ Tek kişilik sınıf
 - œ +15 dk ek süre
 - œ Okuyucu ve kodlayıcı

Dislektik Ünlüler

Kitap ve Film Önerileri

∞ Film:

Her Çocuk Özeldir

∞ Kitap:

Bende Disleksi Var

